



## ***CENTRUL DE ANALIZĂ ȘI PREVENIRE A CORUPȚIEI***

***CENTRE FOR THE ANALYSIS AND PREVENTION OF CORRUPTION***

---

31 martie 2022

**Domnului Sergiu LITVINENCO  
Ministru al Justiției**

**Stimate domnule Ministru,**

Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC) a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea sistemului de recuperare a bunurilor infracționale), inițiativă legislativă a Ministerului Justiției, la propunerea Centrului Național Anticorupție.

Prin această scrisoare, Vă expediem Opinia AO ”CAPC” cu privire la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, cu remarci și recomandări pentru îmbunătățirea textului proiectului.

Anexă: Opinia AO ”CAPC” cu privire la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea sistemului de recuperare a bunurilor infracționale)

**Cu respect,  
Viorel Pîrvan,  
Coordonator proiecte CAPC**

\*\*\*\*\*

*Opinia AO ”CAPC” a fost elaborată în cadrul Proiectului „Cetățenii vorbesc: promovarea reformei democratice în interesul cetățenilor din Moldova”, implementat cu suportul Freedom House Moldova*

**OPINIE**  
**cu privire la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative**  
**(îmbunătățirea sistemului de recuperare a bunurilor infracționale)**

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea sistemului de recuperare a bunurilor infracționale) a fost elaborat de Ministerul Justiției, la propunerea Centrului Național Anticorupție și se referă la modificarea Codului de procedură penală și Legii nr.48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale.

Autorul motivează elaborarea proiectului prin constatarea unor dificultăți în activitatea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale și unor lacune în legislație cu privire la identificarea, urmărirea, indisponibilizarea, valorificarea și recuperarea bunurilor infracționale. Menționează că, elaborarea proiectului este în conformitate cu recomandările expuse în Raportul de evaluare a Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, adoptat în anul 2019 de Comitetul MONEYVAL al Consiliului Europei<sup>1</sup>.

În opinia autorului, implementarea măsurilor propuse va crește capacitățile instituționale ale Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale și va contribui la eficientizarea exercitării atribuțiilor funcționale ale acesteia.

### **Principalele prevederi ale proiectului**

Proiectul de lege prevede pentru **Codul de procedură penală**:

1. Redacția nouă a noțiunii de investigații financiare paralele, în vederea ajustării la prevederile Legii nr.48/2017, prin completarea acesteia cu sintagma „partea civilmente responsabilă”, precum și desfășurarea noțiunii de beneficiar efectiv, prin norma de trimitere la prevederile Legii nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Considerăm raționale aceste completări și le susținem.

Totodată, din noțiunea investigațiilor financiare paralele este exclusă sintagma „în vederea recuperării bunurilor infracționale”. Excluderea sintagmei nu este motivată nici într-un fel în nota informativă la proiectul de lege și nu-i clar care este rațiunea acesteia. Considerăm că, păstrarea sintagmei justifică acest gen de investigații și limitează posibilitatea abuzurilor. Nu susținem această modificare.

2. Substituirea cuantumului de „10% pe parcursul unui an” din valoarea bunurilor sechestrate cu „20%”, pentru cazurile diminuării valorii lor și posibilitatea vânzării. Această modificare vine să mărească cuantumul de la 10% la 20%, calculat general dar nu pe parcursul unui an. Autorul proiectului argumentează această modificare prin existența sistemului actual vicios de administrare a bunurilor sechestrate, când valoarea real recuperată este incomparabil mai mică decât valoarea bunurilor sechestrate.

Nota informativă oferă o explicație desfășurată a procedurii de vânzare a bunurilor sechestrate în cazul diminuării valorii lor, cu informații statistice privind practica aplicării acestei norme juridice, argumentează respectarea Convenției Europene a Drepturilor Omului<sup>2</sup> și acordarea la Directiva corespunzătoare a Parlamentului European și a Consiliului<sup>3</sup>. Susținem această modificare.

3. Completarea procedurii valorificării bunurilor de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale cu posibilitatea acesteia în baza delegației organului de urmărire penală. Autorul

<sup>1</sup> <https://rm.coe.int/moneyval-2019-6-5th-round-mer-repmoldova/168097a396>

<sup>2</sup> [https://www.echr.coe.int/Documents/Convention\\_ROM.pdf](https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ROM.pdf)

<sup>3</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0042&from=RO> p.(32)

proiectului argumentează necesitatea modificării prin armonizarea legislației procesual – penale la normele Legii nr.48/2017 privind competențele Agenției.

De fapt, urmare acestei modificări vor fi extinse considerabil și nejustificat competențele organului de urmărire penală prin posibilitatea dispunerii valorificării, adică înstrăinării bunurilor sechestrate. Aceasta ar fi o activitate nespecifică și represivă a organului de urmărire penală. În redacția actuală a Codului de procedură penală această atribuție este dată în competența instanței de judecată la cererea proprietarului bunurilor ori la demersul procurorului, ca cazuri speciale de valorificare a bunurilor (art.207-1 CPP). Considerăm că procedura actuală trebuie păstrată. Nu susținem modificarea propusă.

**În Legea nr.48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale se propune:**

1. Majorarea termenului ordinului de înghețare de la 15 zile la 30 zile lucrătoare și anularea înghețării la dispariția temeiurilor. Modificarea este motivată prin sporirea capacității și operativității Agenției.

Această modificare a normei existente majorează competența organului de urmărire penală, cu referire la înghețarea bunurilor. Totuși, această intervenție nu are caracter definitiv în privința bunurilor, dar o măsură temporară, de asigurare. Luând în considerare importanța înghețării operative a bunurilor infraționale, sublinierea acestui fapt în Raportul MONEYVAL<sup>4</sup> citat mai sus, și posibilitatea contestării imediate a ordinului în instanța de judecată prevăzută de alineatul (6) din același articol, această propunere se susține.

2. Completarea procedurii de indisponibilizare a bunurilor infraționale cu posibilitatea anulării ordinului de înghețare în cazul dispariției temeiurilor și încetarea efectelor ordinului de înghețare odată cu aplicarea măsurilor asiguratorii.

Ambele norme juridice se introduc prin completarea articolului 10 din Lege cu două alineate noi. Considerăm această completare binevenită deoarece vine să clarifice mecanismele tehnice de încetare a înghețării bunurilor. Susținem această modificare.

3. Completează competența Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale în materia cooperării internaționale cu posibilitatea conlucrării în domeniul constatării averii nejustificate. Modificarea este argumentată prin necesitatea asigurării coerenței legislative și conlucrării dintre inspectorii de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate și Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale în procesul de constatare a averii nejustificate.

Într-adevăr, cooperarea internațională constituie o condiție obligatorie pentru eficiența sistemului național de integritate, iar Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale este o verigă importantă în acest proces. Susținem această completare.

---

<sup>4</sup> <https://rm.coe.int/moneyval-2019-6-5th-round-mer-repmoldova/168097a396> pp.181, 230, 251

**Detalierea modificărilor  
cu recomandările CAPC**

Textul propunerii	Text actual	Opinie CAPC
<b>Codul de procedură penală</b>		
<p>„art.6, p.20<sup>1</sup>) investigații financiare paralele - totalitatea acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații desfășurate cu scopul acumulării probelor referitoare la bănuیت, învinuit, <b>partea civilmente responsabilă</b>, inculpat sau condamnat, la patrimoniul acestora și bunurile pe care le dețin în calitate de beneficiar efectiv <b>în sensul Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului</b>, la patrimoniul proprietarului și administratorului bunurilor deținute de bănuیت, învinuit, <b>partea civilmente responsabilă</b>, inculpat sau condamnat în calitate de beneficiar efectiv;”.</p>	<p>„art.6, p.20<sup>1</sup>) investigații financiare paralele – totalitatea acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații desfășurate cu scopul acumulării probelor referitoare la bănuیت, învinuit, inculpat sau condamnat, la patrimoniul acestuia și bunurile pe care le deține în calitate de beneficiar efectiv, la patrimoniul proprietarului și administratorului bunurilor deținute de bănuیت, învinuit, inculpat sau condamnat în calitate de beneficiar efectiv, <b>în vederea recuperării bunurilor infracționale;</b>”</p>	<p>Sușținem includerea părții civilmente responsabile</p> <p>Sușținem norma de trimitere la Legea 308/2017</p> <p>Nu este oportună excluderea scopului</p>
<p>La articolul 207-1, alineat unic: „10% pe parcursul unui an” se substituie cu textul <b>„20%”</b></p>	<p>Articolul 207-1. Cazuri speciale de valorificare a bunurilor sechestrate ...instanța de judecată poate dispune de îndată valorificarea bunurilor sechestrate, în lipsa acordului proprietarului, dacă 2) valoarea bunurilor s-a diminuat semnificativ, în proporție de cel puțin <b>10% pe parcursul unui an</b> din momentul aplicării sechestrului;</p>	<p>Este justificat, sușținem modificarea</p>
<p>La articolul 258, alineatul (3): textul „și indisponibilizării lor în cazurile prevăzute la art. 229-2 alin. (2)”, se substituie cu textul <b>„în cazurile prevăzute la art. 229-2 alin. (2), indisponibilizării bunurilor infracționale identificate conform art. 229-3 și asigurării valorificării bunurilor sechestrate”</b>.</p>	<p>Articolul 258. Extinderea competenței teritoriale și delegațiile organului de urmărire penală (3) Organul de urmărire penală dispune, prin delegație, Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale efectuarea investigațiilor financiare paralele în vederea urmăririi bunurilor infracționale, acumulării probelor cu privire la acestea <b>și indisponibilizării lor</b> în cazurile prevăzute la art. 229-2 alin. (2).</p>	<p>Se propune completarea nejustificată a competenței organului de urmărire penală;</p> <p>Nu se susține</p>
<b>Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale</b>		
<p>La articolul 10: „(2) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale emite ordinul de înghețare a bunurilor infracționale pe un termen de până la <b>30</b></p>	<p>Articolul 10. Indisponibilizarea bunurilor infracționale (2) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale emite</p>	<p>Este justificată modificarea;</p> <p>Se susține</p>

<p><b>zile lucrătoare</b>, în baza solicitării în scris a autorităților competente străine <b>sau în cadrul delegațiilor parvenite de la organul de urmărire penală</b>. La expirarea termenului, efectele ordinului de înghețare încetează de drept.”</p>	<p>ordinul de înghețare a bunurilor infracționale pe un termen de până la 15 zile, în baza solicitării în scris a autorităților competente străine. Înghețarea bunurilor în baza ordinului emis de Agenție nu împiedică punerea sub sechestru în cadrul procesului penal</p>	
<p>La articolul 10: „(8) în cazul dispariției temeiurilor care au justificat emiterea ordinului de înghețare, șeful Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale dispune anularea acestuia prin emiterea unui ordin. (9) Efectele ordinului de înghețare încetează odată cu aplicarea măsurilor asigurătorii pe bunurile înghețate.”</p>		<p>Completarea clarifică procedura;  Se susține</p>
<p>La articolul 13 alineatul (1): după cuvintele „indiferent de statutul acestora” se completează cu cuvintele „<b>constatarea averii nejustificate</b>”.</p>	<p>Articolul 13. Cooperarea internațională (1) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale expediază și recepționează informații și documente, realizează schimbul de informații și documente, din oficiu sau la solicitare, cu autoritățile străine și/sau internaționale competente în domeniul recuperării bunurilor infracționale, <b>indiferent de statutul acestora</b>, pe principii de reciprocitate sau în baza acordurilor de colaborare, cu condiția respectării standardelor naționale și internaționale aplicabile în domeniul protecției datelor cu caracter personal.</p>	<p>Completarea îmbunătățește conlucrarea cu ANI;  Se susține</p>

## Rezumat concluzii

Majoritatea modificărilor propuse în proiectul analizat pot fi susținute cu luarea în considerare a recomandărilor formulate.

Excepție face modificarea propusă la articolul 258 alineatul (3) din Codul de procedură penală, care majorează excesiv competența organului de urmărire penală pentru valorificarea, adică înstrăinarea bunurilor presupuse infracționale. Această modificare, în cazul adoptării sale, ar putea avea urmări grave.